

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **J. Š.**, bytom T., zastúpenej JUDr. L. S., advokátkou v T., proti odporcovi **P. Š.**, bytom T., zastúpeného JUDr. J. G., advokátom v Z., **o určenie výživného na plnoleté dieťa**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 17 P 36/2011, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 23. októbra 2012 sp. zn. 9 CoP 29/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania vo výške 218,44 € JUDr. L. S., advokátke v T., na účet vedený v Č., č.ú.:X., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava (v poradí druhým) rozsudkom zo 14. júna 2012 č.k. 17 P 36/2011-107 zaviazal odporcu platiť navrhovateľke výživné vo výške 170 € mesačne s účinnosťou od 10.11.2011 a zaplatiť ročné výživné vo výške 509,07 € za obdobie od 10.11.2011 do 30.06.2012 v splátkach po 15 € mesačne spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. Vo zvyšku návrh zamietol, odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania vo výške 1 091,54 € k rukám právnej zástupkyne navrhovateľky a zaviazal ho zaplatiť súdny poplatok z návrhu vo výške 122 €.

Krajský súd v Trnave na odvolanie odporcu rozsudkom z 23. októbra 2012 sp. zn. 9 CoP 29/2012 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti výživného, ročného výživného, zamietajúcej časti a v časti rozhodnutia o náhrade trov konania potvrdil. V časti odporcovi uloženej povinnosti zaplatiť súdny poplatok za návrh rozsudok súdu prvého stupňa zrušil. Odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania

spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia vo výške 218,44 € k rukám jej právnej zástupkyne do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení potvrdzujúcej časti svojho rozhodnutia sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a skonštatoval správnosť dôvodov prvostupňového rozhodnutia v napadnutej časti. V súvislosti s odvolacou námietkou odporcu, že nebolo povinnosťou prvostupňového súdu opätovne zaviazat' na náhradu trov konania navrhovateľke, keďže raz už bola v časti určenia výživného odvolacím súdom zrušená a vrátená, avšak rozhodnutie o trovách zostalo právoplatným, nakoľko toto nebolo napadnuté, odvolací súd poukázal na to, že z ustanovenia § 212 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že súd nie je viazaný rozsahom odvolania v prípadoch, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý, čo je samozrejme aj výrok o trovách konania. Zrušujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu zo dňa 23.03.2012 došlo k zrušeniu rozhodnutia o trovách konania, keďže novým rozhodnutím vo veci dochádza aj k zmene pomerov, od ktorých sa takýto výrok odvíja. Rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorým priznal nárok na náhradu trov konania navrhovateľke s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 3 O.s.p. je tak vecne správne. Zrušenie výroku prvostupňového rozhodnutia o povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok za návrh odvolací súd oprel o ustanovenie § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v časti potvrdenia výroku rozsudku súdu prvého stupňa o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania v sume 1 091,54 € podal dovolanie odporca, v tejto napadnutej časti ho navrhol zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. d/ O.s.p. z dôvodu, že prvostupňový súd vo veci náhrady trov konania v tomto konaní už rozhodol a trovy konania účastníkom konania nepriznal v prvom rozsudku zo dňa 06.12.2011 č.k. 17 P 36/2011-46, proti ktorému v zaväzujúcej časti sa odporca odvolal. Výroková časť o nepriznaní náhrady trov konania účastníkom nebola napadnutá odvolaním ani odporcom ani navrhovateľkou a teda v tejto časti bolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Pokiaľ prvostupňový súd napriek skutočnosti, že v časti o náhrade trov konania bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom zo dňa 06.12.2011 opäť o trovách konaniam rozhodol (a odvolací súd v tejto časti prvostupňové rozhodnutie potvrdil), konal v rozpore so zákonom.

Navrhovateľka vo vyjadrení k dovolaniu poukázala na to, že Krajský súd v Trnave predchádzajúcim uznesením zo dňa 27.03.2011 sp. zn. 9 CoP 5/2012 zrušil v celom rozsahu pôvodný rozsudok Okresného súdu Trnava zo dňa 06.12.2011 sp. zn. 17 P 36/2011 z dôvodu procesného pochybenia a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bol Okresný súd Trnava povinný rozhodnúť o celom návrhu navrhovateľky, t.j. aj o náhrade trov konania. Neprišlo teda k správoplatneniu ani len časti tohto (prvého) prvostupňového rozsudku, ako sa snaží argumentovať odporca. Preto vyslovila názor, že dovolanie odporcu nie je dôvodné a nie je ani prípustné, z ktorého dôvodu ho navrhla zamietnuť. Súčasne si uplatnila náhradu trov dovolacieho konania za dva úkony právnej služby spolu vo výške 436,88 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243 ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Aj keď v prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, dovolanie odporcu sa týka výhradne jeho časti o trovách konania, rozhodnutie o ktorých má povahu uznesenia. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o týchto uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V danom prípade napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nielen že nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., ale ide o rozhodnutie, proti ktorému ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. dovolanie výslovne nepripúšťa.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Dovolací súd však nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v § 237 O.s.p. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. d/ O.s.p., na ktoré poukazoval dovolateľ.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. namieta, že pokiaľ výroková časť rozsudku Okresného súdu Trnava zo 6. decembra 2011 č.k. 17 P 36/2011-46 o nepriznaní náhrady trov konania účastníkom konania nebola napadnutá odvolaním ani odporcom ani navrhovateľkou, v tejto časti v poradí prvý rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a preto v poradí druhom rozsudku súdu prvého stupňa nebolo možné znovu rozhodnúť aj o náhrade trov konania (naviac odlišne od predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia o trovách).

Prekážka veci právoplatne rozhodnutej (rei iudicate) znamená, že sa už raz v tej istej veci právoplatne rozhodlo. Je vyslovená v ustanovení § 159 ods. 3 O.s.p. K jej porušeniu dôjde vtedy, ak sa začne opätovne konať medzi tými istými účastníkmi a o tej istej veci, hoci už bolo vo veci právoplatne rozhodnuté. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde.

Ako vyplýva z obsahu spisu Okresný súd Trnava rozsudkom (v poradí prvým) zo 6. decembra 2011 č.k. 17 P 36/2011-46 uložil odporcovi povinnosť platiť navrhovateľke výživné v sume 200 € mesačne vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky od 10.11.2011. Zročné výživné za dobu od 10.11.2011 do 30.11.2011 v sume 39,86 € povolil odporcovi splácať v splátkach po 5 € mesačne spolu s bežným výživným, od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na ich náhradu. Na odvolanie odporcu Krajský súd v Trnave uznesením z 27. marca 2012 sp. zn. 9 CoP 5/2012 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia prvostupňového rozsudku a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (a opätovné rozhodnutie) bolo procesné pochybenie prvostupňového súdu, kvalifikované odvolacím súdom ako odňatie možnosti účastníkovi konania postupom súdu konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), keď „Z písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku vyplýva, že výrok prenesený do jeho písomného vyhotovenia nie je v súlade s výrokom vyhláseným na pojednávaní zo dňa 06.12.2011, kedy na tomto pojednávaní nebola vyhlásená v rámci výroku rozhodnutia aj zamietajúca časť výroku“. Z uvedeného je tak zrejmé, že odvolacím súdom došlo k zrušeniu celého (v poradí prvého) rozsudku prvostupňového súdu, t.j. vrátane výroku o trovách konania bez ohľadu na to, že tento výrok prvostupňového rozsudku odvolaním odporcu napadnutý nebol, keďže ako to správne uviedol aj odvolací súd, výrok o trovách konania je závislý od rozhodnutia o napadnutom výroku“.

Podstata povinnosti hradiť trovy konania spočíva v tom, že súd zaviazže jedného účastníka konania nahradiť druhému účastníkovi buď celkom, alebo sčasti trovy konania (ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva), ktoré v priebehu konania tento druhý účastník už zaplatil. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania (okrem zákonom stanovených prípadov, kedy je miera úspechu irelevantná) vychádza súd zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) alebo zo zásady zodpovednosti za zavinenie alebo náhodu. Zásada zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) sa uplatňuje pri

rozhodovaní o náhrade trov sporového konania (o takéto konanie ide aj v danej veci). Len v sporovom konaní sa totiž dá hovoriť o úspechu, resp. neúspechu účastníka konania.

Na základe uvedených teoretických východísk rozhodnutie o trovách konania je neoddeliteľne späté s rozhodnutím vo veci samej. Preto ak v dôsledku odvolania niektorého z účastníkov proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd zruší prvostupňový rozsudok vo veci samej a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v následnom (novom) rozhodnutí musí súd prvého stupňa znovu rozhodnúť aj o trovách konania (aj keď výrok o ich náhrade odvolaním proti predchádzajúcemu prvostupňovému rozsudku napadnutý nebol), pričom takéto nové rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci, v ktorej sa už prv právoplatne rozhodlo, z čoho treba vyvodiť, že odporcom uplatnený dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. d/ O.s.p. je neopodstatnený.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť § 239 O.s.p., nebola preukázaná existencia dovolateľom namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnej navrhovateľke vzniklo právo na náhradu trov konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľka si uplatnila nárok na náhradu trov dovolacieho konania pozostávajúcich z odmeny advokátky za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia a spísanie vyjadrenia k dovolaniu) á 210,81 € a režijný paušál á 7,63 € za rovnaký počet úkonov právnej služby. Hoci základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby podľa § 10 ods. 1 a 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. (ďalej len „vyhláška“) by advokátke navrhovateľky patrila vo výške 270,54 €, dovolací súd jej túto odmenu priznal iba v uplatnenej výške 210,81 €, a to za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k dovolaniu - § 14 ods. 1 písm. b vyhlášky) + 7,63 € – režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky), spolu 218,44 €. Navrhovateľkou uplatnenú náhradu trov dovolacieho konania pozostávajúcu aj z odmeny advokátky za úkon právnej služby – prevzatie a príprava zastúpenia v dovolacom konaní –

dovolací súd nezohľadnil, nakoľko tieto trovy nepovažoval za potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva s prihliadnutím na skutočnosť, že na zastupovanie v dovolacom konaní navrhovateľka splnomocnila tú istú advokátku, ktorá ju nepretržite zastupovala tak v prvostupňovom ako aj v odvolacom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. apríla 2013

JUDr. Ľubor Š e b o, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková